

DI's og Netcompanys topchefer udstiller deres økonomiske uvidenhed

Børsen den 17 september 2025

Statsstøtte har altid luret som en økonomisk fare i Europa, ikke mindst på grund af de politiske traditioner i Sydeuropa. EU-toppen er de seneste år blevet langt mere positivt indstillede over for støtte og kontrol i form af strategisk industripolitik.

At to koryfæer i dansk erhvervsliv i weekenden foreslog, at det nu er tid til at genoverveje Danmarks traditionelle modstand mod statsstøtte, ændrer ikke ved de håbløse økonomiske erfaringer med statslig støtte og kontrol.

Baggrunden for overhovedet at have en diskussion af statsstøtte i Danmark, er et interview som Dansk Industris adm. direktør, Lars Sandahl Sørensen, og Netcompanys grundlægger, André Rogaczewski, gav i Berlingske.

Rogaczewski gentog sin støtte til europæisk industripolitik ved at foreslå, at en 'satsning' på europæisk udviklet teknologi basalt set er ligesom investeringer i infrastruktur.

Sandahl understregede, at han er for statsstøtte, så længe markedskræfterne virker. Begge udsagn udstiller (i bedste fald) de to topledere økonomiske uvidenhed.

Et århundredes erfaring med statsstøtte og indsigt i dens konsekvenser peger tydeligt på tre problemer. For det første: I modsætning til Sandahls ambitioner sætter statsstøtte automatisk de frie markedskræfter ud af spil.

Det er ganske enkelt ikke muligt at konkurrere på lige vilkår med virksomheder, der får tilskud til at dække omkostninger.

Erfaringen viser også entydigt, at statsstøtten bliver større, jo mindre produktive og konkurrencedygtige de støttede virksomheder er.

For det andet kræver effektiv statsstøtte og industripolitik, at politikere eller embedsværk ved med rimelig sikkerhed, hvilke virksomheder og sektorer, der er fremtidens succeser.

Hvis de ikke formår, som det hedder, at 'pick the winners', er statsstøtten i bedste fald spildt og vil for det meste forhindre anden udvikling.

Vidensproblemet er endda dobbelt, fordi det først og fremmest helt logisk kræver profetiske evner at forudsige fremtidens vindere og for det andet, fordi man søger den hos erhvervslivets særinteresser, når man ikke kan have den viden.

Men særinteresser, inklusive DI, repræsenterer primært eksisterende industri og således i bedste fald fortidens vindere.

Det sidste problem kendes fra snart 70 års public choice-forskning: At industripolitik både skabes af og skaber særinteresser og i værste fald også skaber korruption:

Som verdensbankens tidligere cheføkonom Anne Krueger, der nu er professor på Stanford, viste allerede i 70'erne, er virksomheder ofte villige til at betale noget for at få statsstøtte.

Om det er direkte bestikkelse eller blot udgifter til lobbyisme er næppe vigtigt: Krugers pointe er, at statsstøtte skævvrider selve måden, erhvervslivet fungerer på.

Sandahl og Rogazcewski burde vide bedre end at forsøge at sælge statsstøtte, som om konsekvenserne denne gang vil være anderledes.

Christian Bjørnskov